

Tuba Akçura Karaman
Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Öğretim Üyesi

**Türk, İsviçre, Alman, Fransız, İngiliz, Amerikan yasal düzenlemeleri ile
CISG ve UNIDRIOT PICC çerçevesinde**

ve

**Serbest fiyatlı sözleşmeler, genel işlem koşulları, teyit mektubu, fatura,
battle of forms, consideration, parol evidence vb. konular ele alınarak**

MUKAYESELİ HUKUKTA TACİRLER ARASI SATIŞ SÖZLEŞMELERİNİN KURULUŞU

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR.....	XV
GİRİŞ.....	1
I. Sunuş	1
II. İnceleme Planı.....	3

BİRİNCİ BÖLÜM SÖZLEŞMENİN KURUCU UNSURLARI

I. GENEL OLARAK: SÖZLEŞMENİN ÖNERİ VE KABUL İLE KURULMASI.....	7
II. ÖNERİ	10
A. ÖNERİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ.....	10
B. ÖNERİNİN UNSURLARI.....	12
1. Bağlanma niyeti bulunması ve öneriye davet.....	14
a. Önerenin bağlanma niyetinin bulunması.....	15
b. Öneriye davet.....	24
2. Sözleşmenin esaslı noktalarını içermesi.....	29
3. Önerinin yöneltilmesi gerekmesi ve belirli olmayan sayıda kişiye yöneltilen öneri	47
a. Genel olarak önerinin yöneltilmesi	48
b. Belirli olmayan sayıda kişiye yöneltilen öneri	51
4. Elektronik iletişim araçları kullanılarak kurulan sözleşmelerle ilgili çeşitli mevzuat çerçevesinde öneri ve önerinin yöneltilmesi meselesi	67

C. ÖNERİNİN MUHATABA ULAŞMA ANI.....	77
1. Doğrudan iletişim araçları kullanılan durumlarda önerinin muhataba ulaşma anı.....	77
2. Doğrudan iletişim araçları kullanılmayan durumlarda önerinin muhataba ulaşma anı.....	80
3. Belirli olmayan sayıda kişiye yöneltilen önerinin ulaşma anı ...	85
D. ÖNERİNİN ETKİSİ.....	86
1. Mukayeseli Hukukta Önerinin, Önereni Bağlaması ve Bu Etkinin Sona Ermesi	86
2. Bağlayıcılık süresinin hesaplanması.....	101
a. Süreli önerilerin bağlayıcılık süresi.....	101
b. Kabul için bir süre içermeyen önerinin (süresiz önerinin) bağlayıcılık süresi	104
aa. Doğrudan iletişim kullanılarak gönderilen önerinin bağlayıcılık süresi	105
bb. Doğrudan iletişimde olmayanlar arasında önerinin bağlayıcılık süresi	108
aaa. Genel olarak	108
bbb. Önerinin muhataba geç ulaşmasının süreye etkisi.....	110
ccc. Kabulün geç gönderilmesi ya da iletilmeden kaynaklı olarak gecikmesinin süreye etkisi	112
ddd. Mukayeseli hukuk açısından genel değerlendirme.....	116
III. KABUL.....	119
A. KABULÜN HUKUKİ NİTELİĞİ	119
B. KABULÜN UNSURLARI	121
1. Öneri ve Kabulün içeriklerinin birbirine uygun olması	121
2. Kabulün önerene yöneltilmesi gerekmesi (karşılıklı olması)	124
3. Kabulün süresinde muhataba ulaşması gerekmesi	127
C. KABULÜN AÇIK VEYA ÖRTÜLÜ OLMASI	130
1. Açık Kabul	132

2. Örtülü kabul	134
a. Davranış ile kabul	138
b. Susmanın kabul sayılması	148
c. Teyit Mektubunu alanın susmasının hukuki sonucu	156
aa. Mukayeseli Hukukta Teyit Mektubu	156
bb. Türk Hukukunda teyit mektubu	167
cc. CISG’de teyit mektubu	173
aaa. Genel olarak	173
bbb. CISG m. 19/2 kapsamında değerlendirilme ...	178
ccc. İspat etkisi	180
d. Faturayı alanın susmasının hukuki sonucu	180
D. KABULÜN ETKİSİ: “SÖZLEŞMENİN KURULMASI”	188
1. Kabul Açıklamasının Etki Etmesi İçin Önerene Ulaşması Gerekmesi	188
2. Önerene ulaşması gerekmeyen kabul açıklamaları ve sözleşmenin kurulma anı	194
3. Sözleşmenin kurulması ve sözleşmenin hüküm ifade etmesi ile ilgili TBK m. 11’deki özel düzenleme	203
IV. ÖNERİ VE KABULÜN GERİ ALINMASI	205
A. MUKAYESELİ HUKUKTA ÖNERİNİN GERİ ALINMASI ...	205
B. COMMON LAW SİSTEMİNDE ÖNERİNİN HER ZAMAN GERİ ALINABİLECEĞİ KURALI, <i>CONSIDERATION</i> VE <i>FIRM OFFER</i> MÜESSESELERİ	215
C. KABULÜN GERİ ALINMASI	220
V. TARAFLARDAN BİRİNİN ÖLMESİ, EHLİYETİNİ KAYBETMESİ	221

İKİNCİ BÖLÜM
SÖZLEŞMENİN KURULMASI İÇİN
GEREKEN İRADE UYUŞMASI

I. ÖNERİ VE KABULÜN UYUŞMASINDA İÇ İRADENİN ÖNEMİ	226
A. TARAFLARIN İÇ İRADELERİNİN Mİ YOKSA AÇIKLANAN İRADENİN Mİ UYUŞMASI GEREKTİĞİ İLE İLGİLİ FARKLI GÖRÜŞLER.....	226
B. TÜRK BORÇLAR KANUNU KAPSAMINDA İÇ İRADENİN ÖNEMİ VE GÜVEN İLKESİ ÇERÇEVESİNDE NORMATİF UYUŞMA	232
C. MUKAYESELİ HUKUKTA İÇ İRADENİN ÖNEMİ.....	242
1. Muhatabın, tarafın yanıldığını anlayabilecek durumda olduğu hallerin değerlendirilmesi:.....	250
a. İki tarafın da aynı şeyi kastetmesine (tarafların iç iradelerinin uyuşmasına) rağmen açıklarken yapılmış olmalarının değerlendirilmesi	251
b. Muhatabın karşı tarafın yanıldığını anlamasına rağmen sustuğu hallerin değerlendirilmesi.....	254
2. Muhatabın karşı tarafın yanıldığını anlamasına rağmen iç iradesinin ne olduğunu anlayabilecek durumda olmadığı hallerin değerlendirilmesi:	260
3. Muhatap karşı tarafın yanıldığını bilmiyor ve bilebilecek durumda da değilse.....	261
D. İRADE AÇIKLAMALARININ YORUMUNDA BAŞVURULAN KRİTERLER.....	265
II. İRADELERİN UYUŞMASININ KAPSAMI	269
A. MUKAYESELİ HUKUKTA SÖZLEŞMENİN ESASLI NOKTALARI	271
B. TÜRK BORÇLAR KANUNU MADDE 2 UYARINCA SÖZLEŞMENİN KARİNE OLARAK KURULMUŞ SAYILMASI	286

1. TBK m.2/1 uyarınca “esaslı nokta” ve “ikinci derece nokta” .	286
2. Karinenin uygulama alanı.....	290
3. Karinenin kapsamına giren esaslı noktaların neler olduğu sorunu: “objektif esaslı nokta” ve “sübjektif esaslı nokta”	297
4. TBK m. 2/2 uyarınca hakimin sözleşmeyi tamamlaması	302
C. MUKAYESELİ HUKUKTA BEDEL BELİRLENMEMİŞ SÖZLEŞMELER (SERBEST FİYATLI SÖZLEŞMELER/ <i>OPEN TERM CONTRACTS</i>)	308
D. GENEL İŞLEM KOŞULLARI	327
1. Genel Olarak	327
2. Mukayeseli Hukukta Genel İşlem Koşulu Denetimi	332
a. Türk Hukuku.....	333
b. Alman Hukuku	343
c. Fransız Hukuku	346
d. Common Law	348
e. CISG Prensipleri	361
E. İKİ TARAFIN DA KENDİ GENEL İŞLEM KOŞULUNU SÖZLEŞMEYE DAHİL ETMEK İSTEMESİ: <i>BATTLE OF FORMS</i>	367
1. Genel olarak farklı yaklaşımlar.....	367
2. Mukayeseli Hukukta <i>Battle of Forms</i>	372
SONUÇ	393
KAYNAKÇA.....	403
EKLER.....	413
I. Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması (CISG)	413
II. Uluslararası Ticari Sözleşmeler için UNIDROT İlkeleri 2016 (UNIDROIT PICC).....	443